

Νικόλ Φοντέν: πολιτικός και εκπαιδευτικός (1942-2018)

Η δεύτερη γυναίκα πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ήταν ισχυρή πολιτική προσωπικότητα και ένθερμη υποστηρίκτρια της Ευρώπης, η οποία επιφορτίστηκε με την εποπτεία της υιοθέτησης του ευρώ. Η Νικόλ Φοντέν, η οποία διετέλεσε πρόεδρος από το 1999 έως το 2002, προσπάθησε να μεταρρυθμίσει τις μεθόδους εργασίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ώστε αυτό να γίνει πιο προσιτό για τους Ευρωπαίους πολίτες.

Στην παρθενική της ομιλία ενώπιον του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Τάμπερε (Φινλανδία) τον Οκτώβριο του 1999, τόνισε πόσο σημαντικό είναι να λαμβάνονται υπόψη οι καθημερινές ανησυχίες των πολιτών. Υποστήριξε μια «φιλόδοξη προσέγγιση με στόχο την παροχή στην Ένωση ενός χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων». Τον Δεκέμβριο του 2000 υπέγραψε τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων εξ ονόματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η Φοντέν ήταν εκπαιδευτικός και πολιτικός. Ήταν καθηγήτρια στο ESCP Europe, την παλαιότερη σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων στον κόσμο, και κατείχε την έδρα Jean Monnet στο πανεπιστήμιο Nice Sophia Antipolis.

Πρώτα χρόνια

Γεννηθείσα στις 16 Ιανουαρίου 1942 στην Γκρανβίλ της Νορμανδίας, η Νικόλ Φοντέν ήταν κόρη γιατρού και εγγονή εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Σπούδασε νομικά και έγινε μέλος του δικηγορικού συλλόγου του διαμερίσματος Hauts-de-Seine, η διδασκαλία όμως ήταν ιδιαίτερα σημαντική γι' αυτή.

Η Φοντέν ζούσε στο Καρτιέ Λατέν του Παρισιού το 1968 όταν ξέσπασαν οι φοιτητικές και εργατικές ταραχές. Είχε μόλις τελειώσει τις σπουδές της στο *Institut d'Etudes Politiques de Paris* (Ινστιτούτο Πολιτικών Επιστημών του Παρισιού) και ήταν έγκυος στο πρώτο της παιδί. Παρόλο που περιέγραφε τον εαυτό της ως «απλό θεατή των γεγονότων χωρίς ουσιαστική ανάμειξη σε αυτά», αργότερα δήλωσε ότι οι διαδηλώσεις του Μαΐου 1968 είχαν επισπεύσει τις αναπόφευκτες αλλαγές στη γαλλική κοινωνία.

Η Φοντέν ξεκίνησε την πολιτική της σταδιοδρομία στη *Secrétariat général de l'Enseignement catholique* (Γενική Γραμματεία της Καθολικής Εκπαίδευσης), ως υπεύθυνη για τις σχέσεις μεταξύ της ιδιωτικής εκπαίδευσης και των δημόσιων αρχών. Στη συνέχεια διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στις νομοθετικές και κανονιστικές τροποποιήσεις που διαμόρφωσαν το νομικό πλαίσιο σε αυτόν τον τομέα. Ήταν μέλος του *Conseil Supérieur de l'Education Nationale* (Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας της Γαλλίας) από το 1975 έως το 1981 και του *Conseil économique et social* (Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο) από το 1980 έως το 1984. Η Φοντέν έγινε περισσότερο γνωστή κατά τη διάρκεια των εθνικών συζητήσεων για την ιδιωτική εκπαίδευση και εξελέγη βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τον Ιούνιο του 1984.

Πολιτική σταδιοδρομία

Από την έναρξη της κοινοβουλευτικής της σταδιοδρομίας, η Νικόλ Φοντέν, εργάστηκε για μια Ευρώπη των πολιτών, εστιάζοντας σε έργα σχετικά με την εκπαίδευση των νέων και την αμοιβαία αναγνώριση των ακαδημαϊκών τίτλων, καθώς και με τα δικαιώματα των γυναικών και την ισότητα των φύλων.

Έγινε δύο φορές αντιπρόεδρος, από το 1989 έως το 1994 και από το 1994 έως το 1999. Ανέλαβε διαμεσολαβητικό ρόλο στη σύναψη συμφωνιών μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των κρατών μελών σχετικά με βασική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένων δύο προγραμμάτων της ΕΕ για τη νεολαία (ΣΩΚΡΑΤΗΣ και «Νεολαία για την Ευρώπη»). Οι διπλωματικές της ικανότητες αναγνωρίζονταν ευρέως. Το 1999, το περιοδικό «Economist» την περιέγραψε ως «μια διαμεσολαβήτρια που επιδιώκει τη συναίνεση και οικοδομεί συνασπισμούς... και που δεν αισθάνεται πουθενά πιο άνετα απ' ό,τι στους βυζαντινούς διαδρόμους της Ευρώπης, ζητώντας με το χαμόγελο τη στήριξη όλων των κομμάτων και επιδιώκοντας τον συμβιβασμό».

Η Νικόλ Φοντέν εξελέγη πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 20 Ιουλίου 1999. Η πρώτη της δοκιμασία ήταν ο διορισμός νέας Επιτροπής υπό τον Ρομάνο Πρόντι μετά την πτώση της Επιτροπής Σαντέρ τον Μάρτιο του 1999. Διατηρούσε καλές σχέσεις τόσο με τη νέα Επιτροπή όσο και με τα κράτη μέλη στο Συμβούλιο των Υπουργών.

Εργαζόμενη αδιάλειπτα για τον διάλογο και την ειρήνη, η Φοντέν, κατάφερε να πείσει τους Προέδρους του Ισραηλινού και Παλαιστινιακού Κοινοβουλίου να συναντηθούν για μια ιστορική χειραψία στο Στρασβούργο το 2000. Τον Απρίλιο του 2001 κάλεσε τον διοικητή Αχμάντ Σαχ Μασούντ, Αντιπρόεδρο του Αφγανιστάν, να επισκεφθεί το Στρασβούργο και να μιλήσει για την κατάσταση στη χώρα του. Ανησυχούσε ιδιαίτερα για τη δυσχερή θέση των Αφγανών γυναικών. Τον επόμενο μήνα κάλεσε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τρεις γυναίκες που είχαν κρυφά διαφύγει από την Καμπούλ για να δώσουν τη μαρτυρία τους. Περιέγραψε τη συνάντηση ως μια από τις «πιο συγκινητικές στιγμές» της προεδρίας της.

Το 2002, η Φοντέν αποχώρησε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για να αναλάβει το γαλλικό υπουργείο Βιομηχανίας στην κυβέρνηση του Ζαν-Πιερ Ραφαρέν. Τη διετία 2004 — 2005, τέθηκε επικεφαλής του

ιδρύματος Scelles, το οποίο αγωνίζεται κατά της σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Επανεξελέγη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2004. Η Νικόλ Φοντέν ήταν επίσης συνεργαζόμενη καθηγήτρια στο πανεπιστήμιο ESCP Europe, και συγγραφέας μιας σειράς βιβλίων σχετικών με το έργο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Μέχρι τα τελευταία χρόνια της ζωής της, η Νικόλ Φοντέν συμμετείχε ενεργά στον διάλογο για το πώς μπορεί να βελτιωθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση. Λίγο πριν από το βρετανικό δημοψήφισμα για την παραμονή του Ηνωμένου Βασιλείου στην ΕΕ τον Ιούνιο του 2016, εξέδωσε το βιβλίο *Brexit, Une Chance? Repenser l'Europe* (Το Brexit: μια ευκαιρία; Ας ξανασκεφτούμε την Ευρώπη) μαζί με τον Γάλλο δημοσιογράφο Φρανσουά Πουλέ-Ματίς. Το βιβλίο αναλύει με αντικειμενικό πνεύμα τους βαθύτερους λόγους της δυσάρεσκης των πολιτών για την ΕΕ. Ανέκαθεν υπέρμαχος της Ευρώπης, η Νικόλ Φοντέν διερεύνησε τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε να μετουσιωθεί αυτή η κατάσταση σε ευκαιρία για την αντιμετώπιση των αναγκών των πολιτών και την ενίσχυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Νικόλ Φοντέν πέθανε στις 17 Μαΐου 2018 σε ηλικία 76 ετών. Η αφοσίωση στα ευρωπαϊκά ιδεώδη τιμήθηκε κατά τη διάρκεια της ζωής της με μια σειρά βραβείων, όπως το μετάλλιο Ρομπέρ Σουμάν και το μετάλλιο *Commandeur dans l'Ordre National du Mérite* (Ταξιάρχης του Εθνικού Τάγματος της Αξίας).

Η Νικόλ Φοντέν χαιρετά τον αφγανό πολιτικό και στρατιωτικό ηγέτη της Βορείου Συμμαχίας Αχμάντ Σαχ Μασούντ κατά την επίσκεψή του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο Στρασβούργο το 2001.